

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ea însoțire

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecia), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugos), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebes), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.) Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire (Bicaz), Cassa de păstrare (Mercuria), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Coa. Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Cordiana, Coroana (Bistrița), Coroana (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgetana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogean, Gloria, Grănițeru Hașegana, Hondoleana, Însoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehadia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligedțana, Lipovana, Lucașfărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoitul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul (Cacova), Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugos), Poporul (Săliște), Porumbăcea, Progresul, Reuniunea de împrumut și păstrare (Ilva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăștur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebes), Sebeșana (Sebeșul sases), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Șercățana, Silvania, Speranța (Hosman), Steaua, Șoimul (Utoara), Târnavăana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sănmărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:
CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 file

O nouă întreprindere românească.

— Biroul central de informațiuni și comisuni. —

În zilele trecute unele dintre ziarele noastre ni-a adus știrea — aproape laconică — că direcțiunea «Solidarității», asociațiunea institutelor financiare române, în ședința sa ultimă, a decis, *activarea unui birou central de informațiuni și comisuni*. Știrea aceasta va fi făcut, desigur, pe mulți să se întrebe: ce este și — îndeosebi — care e chemarea unui astfel de birou? E o întrebare prea firească aceasta, la care trebuie răspuns cât mai lămurit. Trebuie răspuns cu atât mai mult, cu cât aceasta o impune chiar și interesul binepriceput al biroului proiectat, cea mai nouă instituțiune a noastră.

Sub birou de informațiuni are a se înțelege o întreprindere specială, care are să procure, să adune și să servească ori cui i-ar cere informațiuni exacte și conștientioase despre tot felul de chestiuni economice, comerciale și financiare și îndeosebi despre lumea de afaceri. Iar sub birou de comisuni deasemenea are a se înțelege tot o întreprindere cu caracter specific, care nu numai informează, ci și mijlocește afaceri de tot felul în numele său, însă pe contul și rizicul comitenților, adică al acelor, cari îi încredințează asemenea afaceri.

La noi la Români ideea unui birou central de informațiuni, care prin o activitate conștientă și sistematică să contrabalanseze umările defavorabile, pe cari le suferim, fie ca particulari, fie ca instituțiuni ori ca popor din cauza informațiunilor inexacte superficiale și — de cele

mai multeori — și tendențioase, ce le dau birourile similare străine despre noi și relațiile noastre economice, comerciale și financiare, nu este nouă. Ea a fost relevată adeseori în ziaristica noastră și în cercurile de specialitate. Ba chiar și adunarea generală a «Solidarității», ținută acum trei ani la Brașov a desbătut această idee, autorizând direcțiunea însoțirii, ca la timp potrivit — având mijloace corăspunșătoare — să activeze un astfel de birou. Ideea însă a rămas idee și abia azi — după trei ani — ajungem să încercăm realizarea ei, mulțumită îndemnului bun și pozitiv al unui bărbat, cu multă înțelegere pentru trebuințele noastre de tot felul. Ea se realizează, însă nu numai cu privire la biroul de informațiuni, ci odată și în legătură cu acesta și de comisuni, adică de mijlociri de afaceri.

Sunt multe și mari interesele, cari reclamă la noi fondarea unui birou propriu de informațiuni și comisuni. A înșiră însă la acest loc toate acele momente, cari ne obligă la aceasta fondare, e aproape cu neputință, atât sunt ele de multe și de variate. Ajunge să amintim neajunsurile, împreunate adeseori cu considerabile pagube materiale, ce rezultă pentru poporul nostru din faptul, că informațiunile ce se dau azi asupra lui la lumea de afaceri, sunt toate de obârșie străină, superficiale și tendențioase și că aproape toate mijlocirile de afaceri — de ori și ce soi — se fac prin străini, în buzunarul cărora ni se duc zilnic sute și mii de coroane. A înlătură aceasta stare nenorocită de lucruri și a face ca lumea economică să ne cunoască așa după cum suntem și me-

rităm și a reține pe seama poporului nostru acele mari sume de bani, cari azi se duc de cele mai multeori pe nedrept, ba chiar și prin abuz la alții, iată chemarea biroului central de informațiuni și comisiuni.

Data fiind mulțimea și diversitatea afacerilor, ce pot obveni în viața economică a unui popor, cercul de activitate al unui birou central de informațiuni și comisiuni, ca cel contemplat de direcțiunea «Solidarității», trebuie să fie cât de extins și variat, așa că dacă ar fi să se stabilească și precizeze toate acele terene de afaceri, asupra cărora s'ar putea extinde, mai că ar fi cu neputință a se da un program complet al lor. Cercul de activitate al unui astfel de birou — poate tocmai pentru că are să fie luat din viața cea complicată de toate zilele — nu se poate stabili decât numai în generalități. Astfel ce privește biroul proiectat de direcțiunea «Solidarității», cercul său de activitate i s'a stabilit în următoarele:

1. să procure, să adune și să servească *informațiuni comerciale* exacte și conștiințioase din lumea de afaceri, pe cari să le pună la dispoziția celor interesați;

2. să țină în evidență, să facă cunoscut și să mijlocească cumpărarea și vânzarea, arândarea și subarândarea de *realități, drepturi* (regalii, folosințe etc.) și *întreprinderi* de tot felul;

3. să mijlocească cumpărarea și vânzarea de *mașini și produse agricole, de materii brute și mărfuri*, precum și să plaseze *produse industriale*;

4. să țină seamă și să mijlocească *procurarea de funcțiuni, servicii și plasamente de brațe de muncă*;

5. să deie informațiuni directe sau să recomande specialiști în chestiuni de *socoteli, de expertize, de anchete* etc. și

6. să editeze o *foaie periodică de informațiuni*.

E un program foarte vast acesta, care se extinde — în definitiv — asupra tuturor soiurilor de activitate economică. Examinându-l mai de aproape găsim în el cuprinse și considerate servicii atât pe seama economilor, cât și a neguțătorilor, industriașilor și preste tot a ori cărui om lucrător. Prin foaia de informațiuni, ce va edă, el se pune în serviciul nu numai al acelor, ce-l vor căuta nemijlocit, ci și în serviciul întregului neam.

Biroul de informațiuni și comisiuni, de care vorbim, s'ar putea activa — dat fiind programul lui vast — în cadre cât de largi. Direcțiunea «Solidarității» însă, după informațiunile ce le avem, se va mărgini la un început cât mai modest, călăuzită de principiul: încet și sigur. Tot ce

va face, va fi, că va angaja deocamdată o persoană potrivită, cu pregătire corăspunșătoare, care va avea mai întâiu să facă practică — prin intervenția «Solidarității» — la întreprinderi similare din patrie sau străinătate. Practica se va extinde indeosebi asupra întocmirii tehnice și administrative a acestui soi de întreprinderi speciale. Cât timp va face practică, cel ales pentru acest scop, va avea să cerceteze firmele mari, fabricile, birourile speciale și alte întreprinderi, aducându-le la cunoștință înființarea biroului «Solidarității» și oferindu-le serviciile. Acelaș lucru va face — după terminarea practicei — și în o călătorie anume, ce va întreprinde în acest scop, prin centrele economice și comerciale, cari au legături de afaceri cu poporul nostru. În chipul acesta, cum și prin anunțuri corespunșătoare s'ar face cunoscută întreprinderea noastră, așa că activată — dacă se va putea chiar cu începutul anului viitor — ea va putea intra direct în medias res.

Activitatea viitoare a noiei noastre întreprinderi și în special rezultatele ce le va putea dobândi — vor depinde în prima linie dela zelul și devotamentul pentru afacere al celui, căruia îi va fi dat să lucreze la acest birou. — Lucrări va avea destule. Nu numai pentru că va fi un birou de caracter general, care va avea sprijinul și interesul tuturor băncilor noastre, dar și pentru faptul, că nu va fi o întreprindere de speculă, care să râvnească la câștiguri, ci o întreprindere cu scop de a ajuta și folosi poporului, făcându-i servicii, remunerate cu minimul posibil, ba în anumite cazuri poate chiar gratuit.

Prin capitalul inițial de care dispune, biroul central de informațiuni și comisiuni e asigurat în funcțiunea sa regulată și corăspunșătoare cel puțin 2—3 ani de zile. În acest timp se va dovedi dacă e în stare să îndeplinească misiunea frumoasă, ce-i este rezervată. Se va dovedi dacă are condițiuni de viață, sau nu. În cazul dintăiu el se va putea continua și desvoltă din propriile lui mijloace, în cazul al doilea — la care însă nu ne gândim — va rămâne o încercare la tot cazul cinstită și ne vom alege dacă nu mai mult cel puțin cu învățături și experințe, cari la nici o întâmplare nu ne vor fi fără de folos.

Ne dăm bine sama, că nu este un lucru tocmai ușor activarea și afirmarea unei întreprinderi de caracterul biroului proiectat de direcțiunea «Solidarității». Ne dăm chiar seama de greutățile, cu cari va avea să se lupte. Avem însă nădejde în viitorul lui. Pentru că oricât de mari ar fi greutățile, în schimb terenul de activitate îi e atât de vast și de fertil și împrejurările, în cari va avea să lucreze, atât de priin-

cioase, încât ținem că e cu neputință să nu reușescă. Străbătând încet și sigur calea sa cea nouă — oricât de mari vor fi poate nemulțumirile celor deprinși să aștepte dintr'odată totul — biroul acesta se va desvoltă treptat. Cu timpul, când lucrările s'ar înmulți și când poporul se va deprinde a-i lua în considerare serviciile, puterile de muncă se vor putea completa cu bărbați specializați pe toate terenele de activitate economică. — Atunci va deveni instituțiunea care trebuie să devină.

Foloasele biroului proiectat sunt prea evidente. Prin informațiunile ce va da, cum am spus mai sus, va pune în lumina adevărată puterile și mijloacele noastre în acțiunile economice. Va face servicii reale tuturor forțelor vii ale neamului, cari vor să se valideze. Iar prin mijlocirile cinstite și desinteresate de afaceri va cruța pe oamenii noștri de multe pagube și năcazuri, cauzate în trecut de mijlocitorii venali. Dar folosul cel mai mare, ce va rezulta, va fi, că prin acest birou, la care se vor concentra afaceri de tot felul, și desigur de pe întreg teritoriul locuit de poporul nostru, vom cunoaște adevăratele noastre trebuințe și aptitudini economice din singuraticile ținuturi. Se va cunoaște spiritul de întreprindere și facultățile de viață. Se va stabili un contact de lucrări și interese comune, din care cine știe dacă nu vor mai putea răsări încă multe acțiuni nouă și folositoare.

Biroul central de informațiuni și comisiuni după cât auzim se va instala în edificiul băncii «Albina» din Sibiu, care desigur îi va acorda toată protecțiunea sa. Pentru înlesnirea activității sale biroul va lua în considerare sprijinul băncilor românești și al organelor externe ale societății de asigurare. La timpul său își va întocmi organizarea și funcționarea astfel, încât serviciile sale să poată fi luate în considerare de ori și cine, și astfel să devină o instituțiune de adevărat folos public. Să-i pregătim deci calea, ducându-i vestea în toate părțile.

Bancherul din provincie.

Scrisoarea VII.

Comerciu, care duce la faliment.

Dacă va ceti schimbul acesta de scrisori un laic întâmplarea tapițerului, nu o va privi ca fapt aievea, ci mai mult ca o fantazie a scriitorului, pe când abia va există vreun bancher din provincie, care în Domnul Blănar să nu-și recunoască pe un vechiu și bun cunoscut al său.

Trebuie să concedem însă, că pentru cariera sa nu numai Domnul Blănar merită reproșuri, căci banii împrumutați dela bancă d. e. el i-a folosit cu aceiași

nesocotină, cum ar fi făcut aceasta ori și altul de situația și cu mintea lui. Cu alte cuvinte întreaga suma a folosit-o în afacerea sa drept capital. Nici când n'a contat la aceea, că banca îi va abzice, și nici nu s'a cugetat la o astfel de eventualitate. Dacă antecesorul tău, l-ar fi ținut cu strictețe între hotărâle împrumutului votat, n'ar fi permis, tacite, să treacă peste condițiunea acoperit, atunci institutul cel puțin nu ar fi sprijinit ideea fixă a dlui Blănar de a-și extinde afacerea. Dar Domnul Găgăuță, acest bărbat blajin și gata la orice serviciu a avut o încredere fără margini în caracterul și istețimea negustorească a lui Blănar. Informația dată de el asupra lui Blănar probabil că a fost hectografată, căci totdeauna sună astfel: «necondiționat bun, afacerea se desvoaltă, câștigă ușor». Natural, că autorul acestei informații nu eră altul decât însuși Blănar, care o predă Domnului Găgăuță, iar acesta la rândul său o repetă direcțiunii ca pe informația sa proprie; dintr'un punct de vedere de fapt eră a lui proprie căci nu poate fi nici o îndoială, că a dat informația în bună credință. În credința aceasta a permis, ca împrumutul să crească peste suma votată, și anume nu în proporție cu creșterea corăspunzătoare și adevărată a capitalului lui Blănar, ci în raport cu circulația contului. Așa se vede ca aceasta din urmă a divizat-o cu zece, pentru ca să-i rezulte suma, pe care să o poată credită în deplină liniște sufletească lui Blănar, fără alte informațiuni, și fără acoperire. Dacă circulația ar fi s. e. de 50,000— de coroane, limita siguranței ar fi 5000— de coroane; dacă ar fi 100,000— de coroane, atunci limita, până la care se poate merge fără acoperire ar fi de 10,000— de coroane și așa mai departe. Rezultatele afacerilor lui Blănar le-a calculat după mărimea circulației, iar capacitatea de existență a stabilit-o pe baza regulei de trei.

Așa se vede, că n'a observat, că principiul de afaceri al lui Blănar eră: sistemul de mărunțisuri de o groșită și față de tapițerii mai vechi ai orașului, numai așa a putut ține concurența, dacă pe lângă câștig mic a făcut circulație mare. Părerea lui Blănar eră, ca douăzeci de afaceri, cari aduc fiecare câte un venit de cinci coroane, valorează tot atâta, ca și o singură afacere împreună cu un venit de o sută de coroane. Și fiindcă a și lucrat după principiul acesta, circulația contului său dela bancă natural că a tot crescut. Dar această urcare rapidă pentru Domnul Găgăuță se vede, că nu a servit de avertisment. El s'a mulțumit să cântărească bonitatea lui Blănar, din semne externe, în loc de a cercetă valoarea internă a lui Blănar.

Când a eșit lucrul la iveală, atunci s'a adeverit, că de fapt banca de mai mulți ani a fost companistul lui Blănar, și inconștient a făcut afaceri extinse în bransa de tapițer. Dar rolul acesta de părtaș și-a avut și scăderile sale speciale: dacă eră vre-un câștig, acela eră al Domnului Blănar, pe când paguba cădea în sarcina băncii.

Ocură în cărțile tale o mulțime de negustori de mătase, cari lucrează cu capitalele lor proprii, și numai rar vin și împrumută dela tine. Fost-a oare o procedură corectă dela tine față de aceștia, că prin acordarea ușuratică de credite neacoperite prea mari unui om ca Blănar, să-i dai acestuia posibilitatea de a duce aproape de nimicire afacerile solide ale comercianților amintiți?

Veți răspunde, că un om, care trebuie să lucreze cu bani împrumutați cu dobândă, nu poate vinde mai ieftin, decât acela, care lucrează cu banii proprii

Dar Blănar totuși a lucrat astfel și alții, cu miile, fac așa. Ce e mai mult, Blănar nici nu a plătit nimic pentru capitalul, ce i l-a împrumutat banca. Nu și-a plătit nici din capital, dar nici camăta. Față de concurenții săi a luptat cu bani găsiți, deși pentru tine acei bani au fost pierduți.

Oameni, cari nu se cugetă, că într-o bună zi câte procente trebuie să plătească creditorilor, au un avantaj foarte mare, față de aceia, cari își achită datoriile conștient, până la cel din urmă filer. Ei speculează la diferență. Dacă sunt datori, când își convoacă creditorii, — cu suma de două sute de mii de coroane, și averea le-a scăzut la suma de cincizeci de mii de coroane, atunci este clar, că se urcă la o sută cincizeci de mii de coroane suma, peste care au putut dispune după bunul lor plac. Ar fi putut susține un îngrijitor în spital, sau ar fi putut ridică colonne la biserică, sau ar fi putut mări școala comunală, sau ar fi putut pune bază ori și cărei alte instituții filantropice pe banii altuia. Un proverb vechi spaniol zice: «fură turma și oferă Domnului ca jertfă picioarele oilor». Acest proverb se potrivește minunat în cazul insolvenței amintite. Și-ar fi putut ușor permite marimismositatea aceasta. Din fiecare sută de coroane, cu care a fost dator creditorilor săi, și-a reținut pentru sine șaptezecișicinci, pe când lor le-a lăsat abia douăzecișicinci. E posibil însă și aceea, că o parte a deficitului său nu l-a sacrificat pentru filantropii false. Se prea poate, că a aflat de bine să speculeze, sau să joace la bursă pe banii creditorilor, sau să-i transcrie pe numele nevastei, sau să-i benchețuiască, sau să-i ascundă, până ce afacerea se descurcă, cu un cuvânt până ce creditorii jupuiți își vor fi primit cvota, iar el absolutului.

Trebuie însă să recunoaștem, că Domnul Blănar nu a făcut așa ceva. Diferința dintre datoria sa și cvota de 97½ procente — a folosit-o numai pentru ca să bată pe concurenții săi din Bănești, prin aceea, că ani de-a rândul a vândut sub prețul de cumpărare. Nu-i mirare deci, că concurenții lui Blănar s'au cam indignat pe banca ta, când au aflat că până la ce sumă horibilă i s'a acordat credit concurrentului lor.

Vei zice, că cazul lui Blănar este excepțional; căci un om, care ia bani împrumut, fără de a ști, când are să-i replătească, de obicei va fi mai precaut, în cece privește plasarea lor, ca și cum ar fi vorba despre banii lui proprii. Este posibil, că lucrul să stea chiar așa, la oamenii de tot conștientoși, dar aceasta nu este nici însușire generală, și nici nu este însușire, pe care să se poată răzimi o bancă, când acordă împrumuturi.

Sunt mai departe oameni, cari au principii de afaceri de tot greșite, cari fac deosebire din punct de vedere moral, între împrumuturi, pe cari le acordă banca, și între împrumuturi date de particulari. Ce privește o persoană privată — așa raționează ei — pierderea banilor poate însemna faliment; pe când la o societate pe acții, abia cade atâta și atâta pe un acționar, o sumă bagatelă, pe care nu o simte de loc nimeni. «Pe numele marelui zeu al tâlharilor «Mercur», — exclamă Sidney Smith — «oare cine a mai auzit de un debitor, care se referă la averea împrumutătorului, ca să poată ocoli achitarea datoriei?». Nu mă îndoiesc, că împrumuturile nedeplin asigurate, acordate acestei specii de persoane, vor fi notate în procesele tale verbale, ca dublu periculoase, și vor fi evitate consecvent.

Odată, un om, care ne-a fript cu niște bani — om dealtcum inteligent și relativ de omenie — ne-a

zis, ca pușcă pe colac, că nu ar trebui să ne suferăm așa de mult pe el, căci dacă ar adună camăta și proviziunile, ce le-a plătit după datoria sa în decursul celor douăzecișicinci de ani trecuți, am vedea, că sau nu pierdem nimic, sau numai foarte puțin!

Pe o nouă etapă.

După cum suntem informați, în ultima sa ședință, Comitetul dirigent al Băncii noastre de asigurare a pertractat un raport detaliat de afaceri de pe semestrul prim al anului curent. Din acest raport, care ni-s'a pus la dispoziție spre orientare — putem constata și noi, că afacerile noii noastre bănci sunt în continuă dezvoltare și că pe zi ce merge ea pătrunde tot mai adânc în vastul teren, ce-i stă înaintea spre prelucrare. Știind că publicul nostru se interesează mult de lucrările băncii de asigurare, credem că facem un lucru folositor, publicând în celece urmează datele mai principale din susnumitul raport de afaceri.

I. Ramura asigurărilor elementare, care se extinde asupra afacerilor de incendiu și de grindină, arată o dezvoltare relativ mulțumitoare. Astfel în afacerile de incendiu dela 1 Ianuarie până la 30 Iunie a. c. banca noastră a mai emis încă 2660 polițe nouă, așa că totalul polițelor emise dela 1 Ianuarie a. tr. au ajuns suma de 9072. Premiile polițelor de nou emise (K 38,501·85) precum și premiile scăzute după afacerile din perioada corăspunzătoare a a. trecut (K 25,619·88) dau un incasso semestral de K 64,121·73. Afacerile de grindină — cultivate în comisiune — încă arată rezultat, mai cu samă dacă considerăm, că abia în anul acesta au început să fie cultivate de banca noastră și că peste tot în lipsa sămănăturilor de toamnă, au fost puține. Cu toate acestea în sezonul anului curent, sezon, care se continuă încă s'au încheiat 670 afaceri cu un incasso de K 22,891·70. Astfel incasso total semestral la asigurările elementare face K 87,013·43.

II. În ramura asigurărilor asupra vieții progresul deasemenea e continuu. În semestrul încheiat banca noastră de asigurare a primit 402 oferte nouă cu un capital de K 1.654,000. Din acestea s'au rezolvit definitiv, emitându-se polițe 305 asigurări asupra unui capital de K 1.289,500—. Respinse au fost 37 oferte cu un capital de K 143,000. Restul de 60 oferte de K 231,000 urmează să se rezolveze în semestrul al doilea. Incasso polițelor de nou emise (K 37,282·12) precum și incasso premiilor scăzute dela asigurările din perioada corăspunzătoare a anului trecut (K 48,565·04) dau un incasso total semestral de K 85,847·16.

Reasumând putem constata că incasso semestral la asigurările elementare este K 87,013·43 și la asigurările asupra vieții , 85,847·16

Total K 172,860·59

III. Ce privește pagubele avem de notat, că au fost destul de favorabile pentru societate. În ramura asigurărilor de incendiu s'au anunțat 24 de pagube.

Suma de despăgubit este de K 9,533'40, din care numai K 2,653'32 cade asupra societății noastre. Restul de K 6,881'68 i-se restituie prin reasigurători. În asigurările asupra vieții s'au anunțat două cazuri de pagubă de câte K 1000.— fiecare. Fiind ambele asigurări pe termen fix, s'au emis polițe libere de premii.

VI. Dacă vom face o comparație cu perioada co-răspunșătoare a anului trecut, adică cu semestrul I. din 1912 vom constată, că pe când incasso la incendiu al aceluși semestru a fost de K 29,798'11, pe atunci al celui din semestrul anului curent este de K 64,121'73, adică un + de K 34,323'62; totasemenea pe când incasso la viață a fost de abia K 33,826'16, pe atunci în anul acesta este de K 85,847'16, adică un + de K 52,021.—. Dar chiar dacă ar fi să facem o comparație cu rezultatele de incasso ale întregului an trecut, vom constată ca pe când incasso pro 1912 în asigurările elementare și asupra vieții au fost în total de K 156,688'83, pe atunci incasso pe jumătatea primă a anului curent face K 172,860'59. Rezultă că jumătatea primă a anului acesta a dat un incasso de premii cu K 16,171'76 mai mare decât incasso ce l-am avut pe întreg anul trecut.

Din acest raport, credem, se poate convinge ori și cine că afacerile băncii noastre de asigurare sunt în progres continuu. Și nici nu se poate altcum. Sute de mii și milioane plătim noi Români ca premii de asigurări. Suntem în privința aceasta într-o jobăgie față de străini. Problema băncii de asigurare și a noastră a tuturor este să facem, ca aceste capitaluri enorme să rămână pe seama noastră.

Băncile, cooperativele sătești și tovarășii școlare.

Sub titlul acesta «Gazeta Transilvaniei» publică din peana dlui învățător V. Micuda, o serie de 3 articole, în cari autorul după ce expresiune păreri sale, că «institutele noastre de bani nu sunt mijloace destul de puternice pentru înaintarea mai grabnică a poporului nostru în cele materiale», propune pentru completarea organizației noastre economice: înființarea de cooperative sătești. Anume în modul următor:

1. Toate ținuturile locuite de Români, să se împartă în atâtea cercuri de cooperare, câte centre cu bănci românești avem, iar acolo unde sunt câte două — ca Săliștea, Zerneștul etc. — acelea să se contopească în câte una puternică.

2. Să se înființeze în fiecare comună românească câte o cooperativă sătească, cu un capital societar potrivit numărului locuitorilor și trebuințelor locale, cu cvote de cel mult 20 cor., ca astfel să poată intra ca părtași și cei mai săraci Români, având a garanta existența cooperativei, cu întregul lor avut.

3. Cooperativele să se ocupe cu *promovarea înaintării economice și culturale a țăranilor*, sprijinind cultivarea rațională a pământului și a vitelor, valorizând prisosul de produse al economilor, înființând — acolo unde nu sunt comercianți români — socie-

ități de consum și unde sunt de lipsă, lăptării; să se ocupe mai departe cu exploatarea pădurilor, cu arândarea moșiilor, să înființeze sale de lectură pentru popor și să ajute școalele românești... Să dea membrilor împrumuturi mai mici de 200 cor. și să se îngrijească ca împrumuturile mai mari, să se facă exclusiv la centrala, căreia aparțin, stăruind ca împrumuturile dela bănci străine, să se transcrie în același loc.

În toate întreprinderile lor, cooperativele se vor folosi exclusiv de capitalul propriu și al centralei, căreia aparțin, având aceasta dreptul de control, luând parte și la conducerea cooperativei din cercul său de cooperare.

4. Băncile centrale, să permită, ca în direcțiunile lor, să fie reprezentate și cooperativele din cercul lor. Să alimenteze din capitalul disponibil, pe toate cooperativele și să accepteze ofertele de împrumuturi făcute prin acelea.

5. Băncile cu capital social de preste 1 milion de cor., să servească totdeodată drept bănci generale, cari să alimenteze centralele, lăsând, ca filiile lor, să ocupe loc între acelea.

Continuând cu expunerile sale dl Micula face justa constatare, că o piedecă foarte însemnată, ce stă la noi în calea înființării cooperativei, este lipsa simțului de întovărășire la poporul sătean.

A delătură aceasta piedecă și a desvoltă cel puțin în generațiile viitoare simțul pentru tovarășii este chemarea școlii populare. Să se înființeze tovarășii școlare în toate școalele confesionale românești! Scopul unei astfel de tovarășii școlare ar fi:

a) Provederea tuturor elevilor dela școală cu recvizitele necesare de o calitate bună, b) mijlocirea de a se procura la timp manualele școlare, c) deprinderea elevilor la *crutare*, d) *a arăta elevilor în mod intuitiv folosul însoțirilor și de a-i deprinde la administrarea aceloră*, e) desvoltarea gustului de cetit și mijlocirea de excursiuni mai mari...

Iar mijloacele de cari se folosește tovarășia sunt: a) banii încasați ca taxe de membru, b) micile economii (depuneri) ale elevilor, c) venitul producțiilor școlare și eventualele donațiuni, d) abonarea de reviste și înființarea unei biblioteci școlare a tovarășiei.

Domnul Micuda a și înființat în comuna sa, Cetea (com. Alba-de-jos), o astfel de tovarășie școlară, care funcționează foarte bine și a dat deja în primul an de existență rezultate din cele mai mulțumitoare.

Iată un mijloc bun pentru împrietinirea păturei țărănești a poporului nostru, încă din copilărie, cu ideea și foloasele cooperativei. Exemplul dela școala din Cetea ar fi de dorit să afle cât mai mulți imitatori în școalele noastre sătești.

AGRICULTURA.

Situațiunea agricolă.

Cu finea lunei trecute a apărut primul raport oficial agricol al ministrului ungar de agricultură, care ne aduce date în cifre despre recolta de grâu și seacă, ce se poate spera în anul acesta. Din numitul raport ministerial extragem, pentru cetitorii revistei noastre, următoarele:

În jumătatea a doua a lui Iunie în general timpul a fost mai mult ploios și umed iar temperatura foarte scăzută. În nopțile de 15, 16 și 17 Iunie temperatura într'atâta a scăzut sub normal, încât în multe locuri a căzut brumă, ba pe alocurea, în ținuturi mai muntoase, a fost chiar și îngheț. Brumă și înghețuri s'au relatat, între altele și din comitatele: Bihor, Sătmar, Hunedoara, Târnava-mare și mică Cojocna, Murăș-Turda, Solnoc-Dobâca și Turda-Arieș.

Începând cu 19 Iunie s'au pornit ploi mari aproape peste întreagă țara, fără excepțiune. Mai multe au fost în Ardeal și mai puține — relativ — în partea centrală a țării. Cu aceste ploi a căzut pe alocurea și ghiață, ale cărei stricăciuni însă — până acuma — nu sunt așa de luat în samă. Dintre comitatele românești au avut ghiață până acuma: Bihor, Maramurăș, Arad, Caraș-Severin, Timiș, Făgăraș și Târnava-mică.

Timpul umed din acest period a fost în general favorabil pentru bucatele de secere, ajutându-le a se desvoltă complet în spice și grăunțe. E adevărat, că multa umezeală a favorizat și întinderea ruginei la aceste sămănături, dar pagubele, ce s'ar putea aștepta din cauza aceasta, probabil nu vor fi prea însemnate, ținând samă de stadiul înaintat de desvoltare, în care se găsesc bucatele.

Dintre spicoase numai ovăsului nu i-a priit umezeala cea multă din timpul din urmă, împedecându-l în desvoltare.

Înghețul din 15—17 tr. a stricat mai ales pășăioaselor și diferitelor plante de grădină și în general plantelor de săpă: porumbului, cartofilor, fasolei etc. Nutrețurile măiestrite, apoi ierburile de fânațe și pășunile s'au desvoltat frumos, dar facerea fânului a fost foarte anevoioasă din cauza ploilor prea dese și nutrețurile adunate lasă de dorit în ce privește calitatea.

Grâul a înflorit peste tot și grăunțele sunt tocmai acum în desvoltare. În părțile sudice ale țării grânele au început deja a îngălbeni. În ce privește formarea grăunțelor, timpul umed din urmă a fost binevenit și această împrejurare va micșora întrucâtva diferența dintre recolta anului acestuia și a celui trecut. — Se menține și acum constatarea, că sămănăturile mai târzii din toamnă sunt mai rare și mai slabe decât cele mai timpurii. Din stadiul de desvoltare, în care se află azi grânele — ca și în genere toate spicoasele — se crede, că secerișul va fi în anul acesta cu 8—10 zile mai târziu ca de obicei, ceea ce de altfel va fi numai în favorul agronomilor, întregindu-se astfel recolta în perspectivă prin desvoltarea cât mai perfectă a grăunțelor. Recolta de grâu din anul acesta — după datele de până acuma — va fi *mijlocie*. După datele biroului statistic central ungar s'a sămănat în anul acesta cu grâu — minus teritoriile arate din nou — 5.415,375 jugăre, cari cu media de 7.43 de jugăr — cât se poate stabili din datele rapoartelor agricoli — ar da o recoltă de grâu de 40.200,000 măji metrice față cu 47.172,162 măji metr.

adunate de pe un teritoriu de 6.152,195 cu media de 7.67 în anul trecut.

Săcara mai peste tot locul în țară este în coacere, și în părțile sudice e aproape de secere. La desvoltarea grăunțelului, timpul umed din urmă a fost favorabil, dar furtunile și vânturile mari de pe timpul înfloririi au făcut, ca multe spice să rămână goale. Afară de aceasta sunt plângeri aproape generale, că sămănăturile de săcară sunt cam rare și pline de buruieni. Recolta ce se poate aștepta va fi, astfel, numai *sub mijlocie*. — Sunt sămănite cu săcară cca 1,880,492 jugăre, cari cu media — ce s'a putut stabili până acuma — de 6.89 la jugăr ar da o recoltă totală de 12.960,000 măji metrice, adică cu rotund 800,000 m. metr. mai puțin ca în anul trecut pe un teritoriu de 1.965,000 jug. cu media de 7.— măji la jug.

Orzul de toamnă încă e în coacere, ba în ținuturile mai calde s'a început deja seceratul. Cel de primăvară încă e în plină desvoltare și în curând va ajunge și acesta la adunat. Timpul umed i-a priit și atât ca grăunțe cât și ca paie sămănăturile de orz sunt în general frumoase, deși pe ici pe colea mai rare și cu buruieni. *Ovăsul* a fost împedecat în desvoltare nefiindu-i nici seceta de mai înainte și nici umezeala din urmă venite la timp potrivit. Recolta, ce se așteaptă se arată mai puțin mulțămitoare ca mai înainte. Paiele de ovăs sunt mai ales mici și buruieni multe, mai ales rapiță sălbatică. — *Porumbul*: Asupra sămănăturilor de porumb ploile prea dese din ultimul timp n'au avut urmări bune. Înghețul și bruma din nopțile de 15 și 16 tr. — pe unde au ajuns — au făcut destul de însemnate stricăciuni și în general se pot vedeă în multe locuri porumburi slăbuțe și galbene de prea multă umezeală.

Stricăciunile de îngheț nu se pot încă extimă, lipsind până acuma date mai amănunțite. Săpatul și mușuroitul de a douaoară acum e în curgere. *Cartofii* au suferit pagube și mai însemnate în urma înghețului, deși, în lipsa datelor mai de aproape, acelea nici aici nu se pot stabili. Pe unde n'a ajuns înghețul și bruma, cartofii sunt frumoși și în plină desvoltare. *Napii de zahăr și de nutreț* sunt frumoși și se desvoaltă mulțămitor. Săpatul de-a douaoară e aproape peste tot locul terminat și acum se începe al treilea. Pe ici-colea diferite insecte îi atacă și strică. *Rapița* este în parte secerată. Rezultatele sunt pe alocurea numai *slăbuțe*, dar în mai multe locuri *mijlocii*. Legumăriile și plantele de grădină în general au fost cam ținute în loc de timpul uscat din prima jumătate a lui Iunie, dar în urma ploilor de mai târziu s'au mai recules. Înghețul încă le-a cam stricat. — *Cânepa și inul* sunt frumoase și dese și numai mai rareori mici și cu buruieni. *Nutrețurile măiestrite* în general s'au desvoltat bine. Trifoiul și lucerna la cositul dintâi au dat rezultate frumoase în toate prvințele. Coasa a doua e acum în curgere pe alocurea. — Făcutul *fânului* a fost împreunat cu multe greutateți, iar otava încă nu promite o recoltă prea bună!

Pășunile cu seceta dinainte de 19 Iunie slăbiseră mult, dar acum s'au mai recales și vitele găesc destulă iarbă. *Poamele* unele mai timpurii promit recoltă slăbuță. Cele mai tomnatice stau ceva mai bine. Cerașele și vișinile dau o recoltă mulțamitoare. Tot așa și prunele, merele și perele dar nuci vor fi mai puține.

Vița de vie e acum în floare. Atacurile de peronosporă economii le înfruntă cu destul succes.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 3 Iulie 1913.

Îmbunătățirea situației financiare semnalată în ultimul nostru raport a făcut în săptămâna trecută puține progrese. Nesiguranța politică din Balcani a impus din nou rezerve băncilor mari discontătoare de altă parte ultimo a provocat iarăși cereri mari. Cu toate acestea în Berlin discontul privat s'a redus în ultimile zile cu $\frac{3}{8}\%$ la $5\frac{1}{8}\%$ pentru scadențe scurte, resp. cu $4\frac{3}{4}\%$ pentru scadențe lungi. Bani de zi au cotat $5\frac{1}{2}\%$. În London asemenea s'a redus discontul privat la $4\frac{1}{16}\%$, banii de zi cotând $3\frac{1}{2}\%$. În Paris în fine discontul privat s'a stabilit la $3\frac{5}{8}\%$.

În piața internă de bani cererile de ultimo au fost foarte mari și au fost satisfăcute aproape exclusiv de Banca Austro-Ungară, a căreia circulație de bancnote supuse la dare a crescut la mai mult de 250 milioane. Ofertele din străinătate au continuat a lipsi cu desăvârșire. Discontul privat a cotat în Budapesta pentru cambii vieneze de prima bonitate $5\frac{7}{8}\%$, cambii budapestane, de aceeași bonitate, $5\frac{1}{8}\%$, bănci mijlocii $6\frac{1}{2}\%$, cambii comerciale de portofoliu $7\frac{1}{4}\%$.

CRONICĂ.

Aviz băncilor noastre. S'a furat un libel de depozit Nr. 1356 liberat de institutul nostru «*Târnavéana*», *Sighișoara*, despre suma de K 3156.10. În caz de încercare de valorizare a libelului din chestiune la vre-una din institutele noastre de bani, acestea sunt rugate a cercetă identitatea persoanei prezentatorului și ev. a confiscă libelul.

Institutele de bani și caselle cercuale pentru asigurarea muncitorilor. Ministrul de comerț ungar, prin hotărârea sa principială Nr. 31034/913 VI D., a enunțat că institutele de bani, întrucât nu poartă o evidență separată asupra retribuțiilor, ce le au funcționarii și impiegații lor, sunt obligate a pune la dispoziția organelor caselle pentru asigurarea muncitorilor, registrele cuprinzând evidența funcționarilor societății și a retribuțiilor lor.

Examenul de maturitate la școala sup. rom. comercială din Brașov s'a ținut în zilele trecute sub prezidiul dlui asesor consist. Matei Voileanu. Ministrul de culte a fost reprezentat prin dl Putnoki Miklós, iar ministrul de comerț prin dl Paul Wilhelm, președintele camerei comerciale din Brașov. Rezultatul examenului este următorul:

Cu nota pur *foarte bine* au reușit următorii doi candidați: George Pașca și Constantin Rusu.

Cu nota generală *bine* următorii 12 candidați: George Bătrănu, Ioan Bursan, Teodor Christian, Dumitru Coltofean, George D. Coltofean, Nicolae Cristea, Ioan Dobrin, Emil Engiurliu, Sergie I. Morariu, Nicolae Sgaverdea, Nicolae Stefanescu, Emil Tolan.

Cu nota *suficient* următorii 9: Nicolae Bărbat, Eugen A. Beșia, Stefan Bucurenciu, Sabin Catilina, George Chintoanu, Tit L. Langa, Nicolae Marcu, Aurelia Murăroiu, Corneliu Sângeorzan.

9 candidați au fost îndrumați la repetiția examenului din câte un obiect în luna Septemvrie, iar 3 la repetiția examenului după 1 an.

Fiascul noului împrumut german. Un împrumut de 225 milioane Marce, supus nu de mult subscripțiunii publice în Germania, a suferit un fiasco ne mai pomenit. Din cele 75 milioane Marce bonuri de tezaur de 4% și cele 150 milioane Marce console prusiene, tot de 4% , s'au subscris *abia* 40% , astfel că restul de 60% a trebuit să-l ia asuprași consorțiul de bănci, format pentru plasarea acestui împrumut.

Fiascul noului împrumut german caracterizează, cum nu se poate mai bine starea anormală a pieței internaționale de bani!

„*Speranța*“ este firma unei noue bănci populare, ce s'a înființat în *Ciuchiciu* comună cu circa 2000 locuitori în comitatul Caraș-severin.

S U M A R.

O nouă întreprindere românească. — Bancherul din provincie. — Pe o nouă etapă. — Băncile, cooperativele sătești și tovarășile școlare. — Agricultură: Situațiunea agricolă. — Revista financiară: Situațiunea. — Cronică: Aviz băncilor noastre, Institutele de bani și caselle cercuale pentru asigurarea muncitorilor, Examenul de maturitate la școala sup. rom. comercială din Brașov, Fiascul noului împrumut german, «*Speranța*».

„Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român.“

CONVOCARE.

Conform §-lui 17 din «Regulamentul general al secțiunilor științifice-literare ale Asociațiunii» convoc prin aceasta pe onorații membrii ai secțiunilor pe ziua de Luni 1/14 Iulie a. c., oarele 10 înainte de amiazi la

Ședința plenară ordinară,

care se va ține în sala de ședințe a comitetului „Asociațiunii“ (Sibiu, str. Șaguna Nr. 6) cu următorul program:

1. Deschiderea ședinței plenare la oarele 10 a. m.
2. Raportul secretarului literar cătră ședința plenară;
3. Stabilirea ordinei de zi;
4. După amiazi ședințele singuraticelor secțiuni.

Andrieu Bârseanu
prezidentul «Asociațiunii».

„SOLIDARITATEA“ asociațiune de institute financiare în SIBIIU.

CONCURS.

În urma hotărârii direcțiunii „Solidarității“, asoc. de institute financiare în Sibiiu, prin care s'a decretat activarea unui

birou de informațiuni și comisiuni,

care să procure și să servească firmelor și particularelor informațiuni comerciale și să mijlocească afaceri de tot felul, prin aceasta se publică concurs pentru

ocuparea postului de funcționar

al numitului birou.

Dela ceice ar dori să ocupe acest post se cere:

1) să fi absolvat vre-o școală comercială superioară, să aibă scrisoare frumoasă și să cunoască în vorbire și scriere pe lângă limba română, limbele maghiară și germană;

2) să fi trecut respective să fie scutit de serviciul militar și să fie deplin sănătos și

3) să aibă oarecare practică de afaceri, fie de bancă, fie comerciale.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1) un salariu anual — fără alte emolumente — de K 3000.— plătit în rate lunare anticipative și

2) o gratificațiune potrivită, ce se va stabili ulterior din venitul curat anual al întreprinderii.

Cererile pentru ocuparea acestui post au a se adresa până la 10 August a. c. biroului „Solidarității“ în Sibiiu (Nagyszeben). Postul este a se ocupa la 1 Septembrie a. c.

Cel ales va fi îndatorat să facă practică de 2—3 luni la vre-o întreprindere similară din patrie sau din străinătate. Intrarea i-o va mijloci „Solidaritatea“. Scopul practicii este să se studieze întocmirea tehnică-administrativă a birourilor de informațiuni și comisiuni și să se creeze legături cu firme și întreprinderi după trebuință. Cheltuielile de călătorie se restituiesc.

Dacă funcționarul ales ar părăsi postul din orice motiv și înainte de a fi introdus o altă persoană în administrarea și afacerile biroului în mod mulțumitor, acceptat de biroul „Solidarității“, va fi obligat a restitui salariul pe 1/2 an, în care scop — la ocuparea postului — va fi îndatorat a depune o garanție corăspunzătoare.

Sibiiu, la 1 Iulie 1913.

Biroul „SOLIDARITĂȚII“.

„POPORUL“ institut de credit și econ., societate pe acții în Lugoș.

A V I Z.

Proprietarii acțiilor din emisiunea III-a (titlii provizori fo. 10, 14, 23, 66, 82, 91, 113, 117, 121, 122 și 123, cu numerii: 2269—73, 2309—12, 2424—61, 2627—9, 3868—71, 3932—6, 4130—9, 4169, 4191—4201, 4202—11, și 4212—8 sunt provocați în sensul §. 117 din legea comercială, ca până în luna Septembrie a. crt. să achite ratele restante, căci în caz contrar aplicându-se dispozițiile §. 10 al statutelor, acțiunile se vor anula.

Lugoș, 27 Iunie 1913.

1—3

Direcțiunea

Se caută

pentru

Banca generală de asigurare din Sibiiu

în scopul lucrărilor sale de organizație și acvițiție de afaceri **bărbați harnici, diligenți și pricepuți**, cari se angajează imediat în condițiuni favorabile. Preferință au cei cu praxa de afaceri și cu cautiune. Persoane începătoare cu cultura potrivită și cu intențiuni serioase de a se dedica carierii de asigurători, deasemenea sunt preferite. Ceice reflectează la asemenea funcțiuni, sunt rugați a se adresa cu încredere la centrala băncii în Sibiiu (edificiul «Albina») sau la agentura principală din Arad (Józseffóherczeg ut 1/a) ori la cea din Brașov (filiala «Albina»).

Depozit românesc

de pian și armoniuri în Sibiiu.

Piane și pianine, din cele mai bune fabrici se pot procura cu prețuri foarte moderate la

Timotei Popovici,

profesor de muzică.

Sibiiu, Strada Cisnădiei Nr. 7 etajul I.